

Bonaire: cultuurparticipatie en cultuureducatie in het Caribisch deel van het Koninkrijk

Gregory Richardson bracht in 2021, in opdracht van LKCA, de kerngegevens in kaart van de culturele infrastructuur (kunst en erfgoed) voor cultuurparticipatie en cultuureducatie in het Caribisch deel van het Koninkrijk. In dit artikel delen we de informatie over Bonaire. Op [onze website](#) lees je meer informatie over het onderzoek van Gregory Richardson.

Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten vormen samen het Koninkrijk der Nederlanden. Bonaire, Sint Eustatius en Saba zijn bijzondere gemeenten binnen het koninkrijk en vormen samen Caribisch Nederland. De zes eilanden samen vormen het [Caribisch deel van het koninkrijk](#).

1 Bonaire - kerngegevens

Talen: Nederlands, Papiaments

Spreektaal:

- Papiaments 63.8%
- Nederlands 15.4%
- Spaans 15.2%
- Engels 4.5%
- Anders 1.2%

[Meer informatie](#)

2 Cultuurbeleid

Op het terrein van cultuur zijn er afspraken gemaakt tussen Caribisch Nederland en Europees Nederland. Het ministerie van OCW maakt de wetten. De openbare lichamen (bijzondere gemeenten) geven vorm aan het beleid via lokale wetgeving (eilandsverordeningen) en voeren het beleid uit.

Cultuurbeleidsplan (kerntema's cultuureducatie en -participatie)

In de [Beleidsnota Cultuur](#) wordt voor cultuur de definitie van het UNESCO gebruikt:

Cultuur omvat het complexe geheel van de zich onderscheidende spirituele, materiële, intellectuele en emotionele eigenschappen die een gemeenschap of sociale groep kenmerken. Het

houdt niet alleen de kunsten en letteren in, maar ook de levenswijzen, de fundamentele rechten van de mens, de waardesystemen, de normen en de gebruiken en overtuigingen.

De visie en missie:

- Versterking van de natuurlijke synergie tussen cultuur en natuur, waarbij cultuur moet worden gezien als viering van de natuur.
- De missie bij het cultuurbeleid op Bonaire is gebaseerd op mens en samenleving, maatschappelijke participatie en de kracht van de wijken. Cultuur speelt een belangrijke rol in de samenleving om mensen op diverse manieren met elkaar te verbinden.

Het cultuurbeleid van Bonaire draagt bij aan versterking van:

- 1 de identiteitsvorming van de bevolking van Bonaire
- 2 de sociale cohesie van Bonaire
- 3 de participatie van de Bonairiaan in de duurzame economische ontwikkeling van Bonaire.

Beleidsnota cultuur Bonaire

Rijksdiensten

Contactpersonen

Mw. Nina den Heyer, diensthoofd RCN/OCW (Rijksdienst Caribisch Nederland Onderwijs Cultuur en Wetenschap)

Mw. Elisabeth Veldbloem, senior beleidsmedewerker onderwijs & cultuur

Meer informatie

3 Onderwijs

Basisscholen

7 (door de overheid gesubsidieerd)

2 (particulier)

Meer informatie

aantal leerlingen: 1.958 <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84732NED>

- 1 Basisschool De Pelikaan (Algemeen bijzonder)
- 2 Kolegio Kristu Bon Wardador (RK)
- 3 Skol Amplio Papa Cornès (RK)
- 4 Kolegio Rayo di Solo (Openbaar)
- 5 Kolegio San Bernardo (RK)
- 6 Kolegio San Luis Bertrán (RK)
- 7 Kolegio Strea Briante (Openbaar)
- 8 Basisschool Aquamarin (Particulier)
- 9 Het KORAAL (Particulier)

VO- school: 1

Scholengemeenschap Bonaire (SGB)

Verschillende afdelingen: Liseo (Havo/Vwo), Vmbo, SLP

Meer informatie

Mbo: 3 opleidingen die op mbo-niveau cursussen en/of opleidingen geven

Scholengemeenschap Bonaire (SGB)

- Bouw en Infra
- Economie en Administratie
- Horeca en Toerisme
- ICT
- Media
- Techniek en Procesindustrie
- Veiligheid en Sport
- Zorg en Welzijn

SKJ Forma Bonaire

- Assistant service and care (BOL / BBL)
- Assistant sales and retail (BOL / BBL)
- Assistant catering, food and food industry (BOL / BBL)
- Assistant construction, living and maintenance (BBL)
- Assistant plant, animal or (green) living environment (BBL)

Fundashon Mariadal Academie

- Opleiding verpleegkundige
- Opleiding ziekenverzorgende

Percentage schooluitval

Er is geen goede registratie van de voortijdig schoolverlaters.

Meer informatie

4 Culturele sector

Höfi Cultureel

Het belangrijkste doel van de stichting is om samen met anderen activiteiten te organiseren, het vergroten van expertise en uitwisseling, om zo het culturele klimaat op

Sekshon di Kultura, Arte i Literatura (SKAL) afd. Cultuur

Directie Samenleving & Zorg

UNESCO United Nations Educational

Scientific and Cultural Organization UNESCO Workgroup Bonaire – UNESCO

Fundashon Akademia Papiamentu

Bevordering en behoud van de Papiamentse taal en cultuur

Fundashon Kultural Historiko Bonaire (FUHIKUBO)

Organisatie voor onderzoek en cultureel erfgoed die zich inzet voor het behoud van het culturele, historische en natuurlijke erfgoed van het eiland Bonaire.

Mangazina di Rei

Cultuur- en erfgoed activiteiten en Facebook Mangazina di Rei

Dance Sensation Dance School (DSD)

Performing Arts

Dance and More

Dans en sport activiteiten

Fundacion BIATA Bonaire International Art and Talent Academy

Arte di palabra Boneiru

Spoken word competitie tussen de ABC-eilanden

Foundation Art Culture Education (ACE)

Bonaire Youth Outreach Foundation (BYOF)

Organisatie die probeert jongeren te smeden tot toekomstige leiders van morgen.

TXN Studios

<https://www.facebook.com/shegoesbytxn/>

Bibliotheken

In het algemeen kan worden gesteld dat het bibliotheekwerk op de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba fundamenteel verschilt van dat in Europees Nederland. De openbare bibliotheken in Caribisch Nederland zijn vooral gericht op de klassieke uitleenfunctie van de bibliotheek. De inrichting van de bibliotheken is sterk verouderd, vooral op Bonaire en Sint Eustatius, Voor Bonaire geldt dat de locatie van de bibliotheek niet centraal gelegen is.

De bibliotheken op Sint Eustatius en Bonaire zijn momenteel onvoldoende toegerust om als leer- en ontwikkelcentrum te functioneren. Op Bonaire is recent een initiatief gestart om een monumentaal complex te restaureren en daarin onder andere een volwaardige bibliotheekvestiging te realiseren. In een intentieverklaring zullen het Openbaar Lichaam Bonaire en het ministerie van OCW gezamenlijke uitgangspunten, doelen en acties voor het realiseren van dit project vastleggen.

De bibliotheek op Saba heeft, met steun van het openbaar lichaam Saba, al wel een moderniseringsslag gemaakt en biedt meer mogelijkheden, maar ook hier is nog geen ruimte om alle wettelijke functies van de bibliotheek, zoals het organiseren van ontmoetingen en debat en het kennis laten maken met kunst en cultuur, uit te oefenen en om als volwaardig leer- en ontwikkelcentrum te functioneren.

De evaluatie van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen heeft ook laten zien dat versterking van het bibliotheekstelsel in Europees en Caribisch Nederland nodig is. Het openbare bibliotheekstelsel dient op basis van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en

verbetering van maatschappelijke kansen. Dat omvat ook de rol van het bibliotheekwerk bij het leven lang ontwikkelen, zoals genoemd in de motie Diertens. Het bibliotheekwerk in Caribisch Nederland is op dit moment onvoldoende toegerust om deze taken te kunnen vervullen. Daarvoor zijn financiële inspanningen nodig (incidenteel en structureel) waarvoor op dit moment geen middelen beschikbaar zijn. Het Rijk kan tijdelijk stimuleren, de structurele verantwoordelijkheid ligt bij de openbare lichamen. De Koninklijke Bibliotheek (KB) ondersteunt en begeleidt de bibliotheken in CN. Op termijn zal de KB ook ondersteuning bieden aan de openbare lichamen bij het beschikbaar stellen van structurele middelen voor het bibliotheekwerk in Caribisch Nederland.

Activiteiten op gebied van cultuureducatie

- Art & Culture Week - deel van UNESCO Arts Education week
- Kunstbende (Uitwisseling met Nederland)

Stakeholders, belangrijke contactpersonen op gebied van cultuureducatie- en participatie

- Segni Bernardina (Ace Kids)
- Johnrick Anthony (Arte di Palabra)
- Liliane de Geus (Beleidsadviseur op gebied van Cultuur, kunst en toerisme o.a.)
- Alca Sint Jago (beleidsadviseur bouw- en monumentenzorg)
- Emma Sint Jago (Fundacion Arte y Kultura/Fonds voor Kunst en Cultuur)
- Danilo Cristiaan (Mangazina di Rei)
- Dennis Martinus (BYOF)

5 Fondsen en financiers

Geen fondsen bekend specifiek voor Bonaire

6 Overig en cultuur & welzijn

INDEBON Instituto pa Deporte di Bonaire
(Afdeling Sport, Directie Samenleving & Zorg)

FESBO Federashon Sentro di Bario Bonaire (Buurt Federatie)
<https://www.facebook.com/wijkAmboina/>

Buitenschoolse opvang

- Fundation Akohida Profeshonal Pa Mucha
- BES(t) 4 KIDS
- BoksBonaire

Stichting Jong Bonaire